P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

M. A. SEM - IV **[Mark : 40**

23-3-2016] **Sanskrit - 405** **[8-30 to 10-00**

कौटिलीय अर्थशास्त्रम् - अधिकरण - २ ।

1. નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ અનુવાદ સમજાવો. **12**

(1) करदेभ्यः कृतक्षैत्राण्यैकपुरुषिकाणि प्रयच्छेत् ।

(2) कोशपूर्वाः सर्वारम्भाः ।

(3) शासने शासनमित्याचक्षते ।

(4) उपायाः सामोपप्रदानभेददण्डाः ।

(5) अपूर्वदेशाधिगमे युवराजाभिषेचने ।

पुत्रजन्मनि वा मोक्षो बन्धनस्य विधीयते ॥

2. કૌટિલ્યકાલીન શાસન વ્યવસ્થા જણાવો. **16**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(1) હિસાબ માટે અધ્યક્ષોની નિમણૂંક

(2) કૌટીલ્યકાલીન આર્થિકનીતિ.

(3) જનપદ નિવેશ

(4) રાજ્યનાં લક્ષ્યો અને કાર્યો.

(5) નાગરિકનાં કાર્યો.

3. નીચેનામાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો. **12**

(1) અર્થશાસ્ત્રના લેખકનું નામ શું છે ?

(2) અર્થશાસ્ત્રમાં કેટલા અધિકરણ તથા અધ્યાય, પ્રકરણ અને શ્લોકો આવેલા છે ?

(3) અર્થશાસ્ત્રના બીજા અધિકરણનું નામ શું છે ?

(4) અધ્યક્ષ પ્રચારમાં મુખ્યત્વે શેનું નિરૂપણ છે ?

(5) ખાણના કાર્યોનું સંચાલન કયા અધ્યાયમાં આવે છે ?

(6) જનપદનો વહીવટ કોણ સંભાળે છે ?

(7) કૌટિલ્યના મતાનુસાર રાજકીય પત્રવ્યવહાર કેવો હોવો જોઈએ ?

(8) કૌટિલ્યના મતે દુર્ગના પ્રકાર જણાવો.

(9) કૌટિલ્યના મતે કોશવૃદ્ધિના ઉપાયો જણાવો.

(10) કૌટિલ્યના મતે નગરની વ્યવસ્થા કરનાર કોણ છે ?